

Seděli jsme tenkrát za krásného letního odpoledne s panem plk. let. Petrem Urubou v prosluněné zahradě s výhledem na pražské Hradčany. Čiperný krátkosrstý jezevčík Denyk ležel u nohou svého milovaného pána a s nedočkavostí střídavě zdvíhal své obočí, kdy se již půjde na procházku.

Blok se před čtrnácti lety plnil poznámkami a nad nezbytnou mapou pokrývající severní Francii a Německo se začalo odvíjet poutavé a věčné vyprávění pana plukovníka, začínající temnou nocí 6. 2. 1941 a vše, co tomuto datu předcházelo. Její průběh ovlivnil život čtyřadvacetiletého Petra jako druhého pilota a dalších čtyř členů posádky britského bombardovacího letounu Wellington KX-T (L7842) na dalších čtyři a půl roku. Těchto 5 mužů se po nelehkém životě v německých zajateckých táborech dočkalo konce války. Nikoliv však šestý člen posádky. Radiotelegrafista P/O Arnošt Valenta byl po pokusu o útěk spolu s ostatními 49 spojeneckými letci zákeřně zavražděn německými vojáky v roce 1944 u Zhořelce.

Pro Sgt Petra Urubu (v čs. hodnosti rotný) to byl šestý operační let v uniformě Královského letectva, kdy všechny předchozí byly vykonány na stejném stroji. První operace byla na přístav Boulogne s. M. Shodou okolností na stejný cíl byl proveden také zmíněný šestý let, kdy souhrnem nešťastných náhod a pravděpodobně i nepřátelské léčky přistála při zpátečním letu československá posádka P/O F. Cigoše (1. pilot) na letišti Fleurs ležícím v Normadii okupované Francie, a to přímo do rukou Němců (viz L+K – Předtucha č. 22/1995 a předmluva ke knize Děvčata v modrém, 1997). Následují tři zajatecké tábory, výslechy v Praze a pevnost Colditz. Zde se každé ráno Petr jako bývalý občan protektorátu budil s přízrakem hrozícího hrdelního trestu za pozdvihnutí zbraně proti Říši. Jedině díky W. Churchillovi a vysokým britským důstojníkům byla situace s našimi letci v zajetí zachována převážně tak, jak ji známe. Šťastný konec byl korunován 63. pěší divizí americké armády gen. Hodgese, kdy byl 16. 4. 1945 Colditz osvobozen.

Život a válka

Petr pocházel ze čtyř sourozenců z prosté moravské rodiny lesního dělníka ve vesničce Rusava na Kroměřížsku. Velkým příkladem pro jeho budoucí život byl strýc Václav Uruba, který byl zaměstnán u firmy Baťa jako dopravní pilot. V rámci akce „1000 nových pilotů republiky“ Petr absolvuje v letech 1935/1937 Školu leteckého dorostu v Prostějově, je vyřazen jako pilot a nastupuje v 73. letce 6. leteckého pluku v Praze Kbelích pod velení plk. let. Viléma

Stanovského (později gen.) po válce těžce zkoušeného vězením v letech 1952-1960.

Po československé a francouzské politické a strategické propasti, kdy Petr spolu s por. let. F. Fajtlem v osudném březnu 1939 předává klíče od přerovských hangárů nositelům hákového kříže, se přes Polsko a Francii ocitá na konci června 1940 ve Velké Británii. Zde se stává bombardovacím pilotem 311. československé perutě RAF.

Po osudných válečných letech přistává 12. a 13. srpna 1945 na rozjásaném letišti Praha Ruzyně 10 liberátorů doprovázených 54 spitfiry. Petr je zpět ve svobodném Československu, 21. srpna 1945 se zúčastní slavnostního pochodu před dojatými Pražany. Dne 10. 6. 1945 byl povýšen do hodnosti podporučíka čs. letectva. Petr zůstává s 311. perutí v Ruzyni do září 1945. Následuje kurz učitelů létání v Olomouci, 3. 5. 1946 je Petr Uruba povýšen na kapitána letectva a věnuje se letecké výuce v Prostějově do konce roku 1946. V Českých Budějovicích se také podílí na výcviku izraelských letců. Již 15. 1. 1947 opouští armádu a létá krátce u firmy Baťa v Alžírsku, aby se opět vrátil jako učitel létání do Olomouce. Z armády byl propuštěn 1. 3. 1949 ve svých 33 letech a vyhledal zaměstnání u firmy Chemodroga. Avšak pro jeho odbornost a kvalifikaci je vyžádán jako dopravní pilot od 1. 2. 1950 do října téhož roku do Svitletu. Řízení letounu mu nebylo jako příslušníku RAF dopřáno nadlouho, a tak již v témže roce pracuje jako dělník v podniku Impregna a následují Strojírny Přerov a Sigma Lutín, kde se postupně jako znalec pěti jazyků stává překladatelem a tlumočnickem.

Po částečných rehabilitacích v letech 1968/1969 je opět povolán od července 1969 do března 1970 v rámci vojenských leteckých dodávek do Sýrie do armády jako tlumočnick s pozdějším zákazem nošení uniformy. Na konci roku 1971 byl ve svých 55 letech definitivně propuštěn ze služebního poměru vojáka. Ponížení letce Královského letectva končí. Po roce 1989 byl plně rehabilitován a byla mu udělena hodnost plukovníka letectva.

Vzpomínka

Plk. Uruba byl nositelem čtyř čs. Válečných křížů 1939 a mnoha dalších československých a spojeneckých vyznamenání včetně francouzského Rytíře řádu Čestné legie. V roce 1946 se oženil s Dobromilou Sommerovou a stal se šťastným otcem dcery Alice. Byl vždy noblesním člověkem, vytříbeného vystupování. Byl nesmírně pyšný na svoji úspěšnou vnučku Michaelu, které se velice věnoval. Nikdy neodmítl přátelskou odbornou radu při psaní mých článků z oblasti letectví (viz příkl. L+K č. 3/02).

Pan plk. let. Petr Uruba zemřel 1. 3. 2009 ve svých 92 letech. Slavnostním projevem 9. března v Praze-Strašnicích připomenul jeho život ing. Vítězslav Urbášek za Svaz letců a Bohumil Škarpich jako starosta Rusavy. Pozornost tomuto dni věnovalo velení čs. armády, ministryně V. Parkanová, Senát parlamentu ČR, velvyslanectví Velké Británie, Francie a Izraele.

Dvořákovo Largo, „Ničeho nelituji“ s Edith Piaf a jemné varhanní tóny podbarvené Vejvodovou „Škoda lásky“. Čestné salvy a státní hymna.

Tyto skromné řádky končím návratem k slovům z titulu: Na křídlech leť vzpomínko...., slovům Temistocle Solery, která jsou součástí libreta k jedné ze slavných Verdiho oper. Dílo bylo jinotajem pro přicházející svobodu vlasti obou geniů.

Bílé květiny nad katafalkem se neznatelně zachvěly. Nezapomeneme.

Praha, 15. 4. 2009

František Srp